

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az átalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill

Felölös szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **...án-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dolu. ...ésben.

Az aratás.

Szórványosan ugyan, de nálunk is megkezdődött az aratás. A dombosabb, homokosabb helyeken peng a kasza visszhangzik az aratók vidám dala, rendre dől a hullámzó aranykalász, a magasságbeli Istennek bőséges áldása.

Ha összehasonlítom a mi szép hazánkat csak az osztrák tartományok vadregényes, fenyvesekkel ékes búbajos vidékével is, azt kell mondanom, hogy a jó Isten nagyon szerett bennünket, a mikor a hadverő magyarnak ezt a termékeny rónaságot juttatta lakhelyül, a hol talán kevesebbet lát a szem, de a merre néz áldásért kél a fohásza.

Mily kimondhatatlan munkába kerül annak a szegény karinthiai parasztnak a földje megművelése. Alig egy-két lépés hosszú, oda is a hátán hordja fel a termőföldet, kő-sáncokkal védelmezi s térdén állva kéri az Eget, hogy aratásig le ne hordja az árvisz esztendő munkáját. Mily áldásos, mily hűséges a mi magyar földünk, mennyivel áldásosabb azokénál.

És hozzá jó aratásra van kilitásunk. Legalább Fejérmegyében nem lehet annyi panasza okunk, mint másutt. A tavaszi fagy talán tíz percentet elesípett szőlőinkből, a szilvából, barackból felette gyenge

a termésünk; a korompenész, a rügyfuro bogarak kivették a dézmát; egy-két hárt a jég, imitt amott a nagyobb mennyiségű eső rongált meg: de általánosságban azt mondhatjuk, hogy az Ég kegyelmes volt hozzánk és csak érintett de nem sújtott a balkezevel.

A földművelésügyi minister jelentése szerint a jégeső és kőd valamint árvisz a keleti vármegyében, különösen Erdélyben okozott nagyobb károkat. Legjobban állanak a vetések a Duna jobb partján, a Dunz és Tisza közén, továbbá a Tisza és Maros szögén. Tehát mi, Fejérmegyeiek a a legszerencsésebbek közé tartozunk. Bevetettek az országban összesen 5.877,378 kat. holdat búzával, ebből holdankint közel 7 mmázsza termés, összesen 41 millió mmázsza várható. Míg a mult évben ekkora területen 33.73 millió mmázsza termett.

Buzából holdankint mi, fejérmegyeiek legalább 7 mmázsát várhatunk (a legelső közt vagyunk.)

Rozsból is a legelső közt, kat. holdankint 6-5 mmázsára számíthatunk.

Árpából 6-60 mmázsát számítva holdankint szintén a legszerencsésebbek között állunk. Hasonló az eredmény a zabnál k. holdankint 6-10 mmázsza. Hivatalos statisztikai kimutatás szerint Fejérmegye a következő terméskilátásokra számíthat:

Fejérmegyei terméskilátások június 20-án a gazdasági tudósítások alapján.

	Bevetett terület	átlag kat. holdan	összes termés métermázsza	1901. évi termés
Buza	118.999	79 ⁰	940.400	737.334
Rozs és kétsz.	31.266	781	244.100	193.806
Árpa	49.965	689	344.700	432.017
Zab	44.198	695	307.100	247.334

E szerint a buza 27 %-kal, a rozs és kétszeres 26 %-kal, árpa 3 %-kal, zab 24 % kal lenne több a mult évi termésnél. A fejérmegyei gazdasági egyesület ezeket a reményeket ma még nem tartja jogosultaknak. Az őszi buza, valamint a zab is — szerinte — tul van becslülve, ellenben az árpa remélhetőleg jobban fog fizetni.

Tehát végre egy esztendő, a hol a remények annyi aggodalom és kétség után közel állanak a megvalósuláshoz. Csak közel állanak. Hiszen még nincs semmi a csürökben. A tegnapi eső, a mai hideg idő folytonos aggodalmakat keltenek. S ha még megérjük, hogy szerencsésen betakarítjuk, még mindig ott állanak a gazda sorának intézői, a kereskedők, a kik mindig busásan veszik ki a percentjüket, akár jó a termés, akár rossz. Hiszen ök állapítják meg az árakat a gazda rovására.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Miniatur photographiák.

III. Helén.

Büszke leány volt. De az önéretes, büszke leányoknak abból a kevés számmal képviselt fajtájából, akik észrel születtek a világra és magukkal hozott eszüket okos dolgokkal telítik meg. Ezeknél nem esik meg soha, hogy a tartalmatlan, kiszikkadt agyvelő likacsain léhaságok szürdjenek keresztül. Ezek komolyan veszik az életet s komolyan, becsülettel akarják végigszolgálni földreszegődésüknek idejét. Azt tartják, ha már élniök kell, legalább megszerezik maguknak azt a kiválóbb, nemesebb lelkeknek való élvezetet, hogy tisztán, becsületesen végzik feladatukat.

Dolgoznak, s munkájuk értékét meg tudják becsülni. A mily mértékben becsülik munkájukat, olyan mértékben adják meg a becsület és tiszteletet egyéniségüknek. Mert tisztaságuk erősségük a tucatból való kiválásuk tudatában, tisztelettel vannak egyéniségük iránt.

Ez az öntisztelt, önbecsülés adja meg nekik azt a lelki fensébséget, hogy tetteiket tisztább, magasabb atmoszférában végezzék s hogy az alacsonyabb, léhább dolgok iránt ne legyenek érdekeik.

Ezek nem tudják elegáns, szép toalettjeiket végigsétáltatni a legnagyobb kirakatan: a korzón nem mámorosodnak meg egy jól kikanyarított bókra; nem szédülnek el egy rájuk tapadó szempár hazug epedésétől.

Ezek adják a női nem józanabbik, okosan büszke, kiegészítő részét. Tetteikért vagy semmit, vagy hasonló értékűt kívánnak viszonásul. Ha szeretnek, lelküknek minden kincsét adják a szerelemben: azért nem igen olcsón adják magukat. S mivel ma fáradságos dolog a női lélek mélyén kutatni, ostobaság a profanítás előtt dugott kincseket keresni s mikor oly olcsó a könnyű szerelem: nem igen követnek el nagyobb kaliberű cselekményeket egy nő szerelméért.

Igy esik meg, hogy az ilyen nők nem tudnak szeretni, hidegeknek, büszkeknek ismeri őket a világ, mert lelkük nem találja fel azt a másik nemes lelket, ki minden érzésében azonosítani tudná velük magát.

Ebből a fajtából való volt Helén is, az ügyvéd leánya. Ketten éltek együtt az atyjával, ki könnyelmű s mulató ember volt. Schogysem akarta beösmerni, hogy az ő ifjúságának már bealkonyult; azt meg éppenséggel nem vette tudomásul, hogy a leánya már a nyakára nőtt. Inkább az eszes kollegát látta benne, mint a gyermeket.

Legtöbbnyire a hajnal piruló sugara kalauzolta haza éjszakai nyugovóra, egy kicsit illuminálva, egy kicsit lehervadva. Ézalatt leánya nagy foliások közé temetkezve szedte fejébe a paragrafusokat, vagy ráhajolva az íróasztalra végezte a peres ügyeket.

Es itt volt a megfajtése annak, hogy a mulató ügyvéd irodája, bár minden vendéglo törzsvendége volt s sohasem dolgozott semmit, mégis virágzott, sőt nap-nap után több kliense akadt. Messzire hire ment az egymás után megnyert pereknek, meg a törvényszéki tárgyalóteremben

elhangzott magas szárnyalású, nagyszerűen konstruált védbeszédnek. Bámulat és csodálat vette körül a korát meghazudtoló vidám embert s mert a siker rugóját nem ismerték: egyszerűen zseninek minősítették. Némi irigység is vegyült a csodálkozásba és elismerésbe: ellensége azért még sem volt, mert vig cimborá lévén, — mindenki szerette.

A leány meg csak fejet csóvált a könnyelmű nagy gyermek javíthatlanságán. Meg sem kísérelte, hogy lebeszélje a könnyelmű életmódról. Ezt tiszteletlenségnek tekintette az atyjával szemben. Mosolyogva türe bohóságait és aggodott érte, mint egy jóságos anya a könnyelmű fiáért, ki minden pillanattal szorongó szívvel fohászodik, hogy csak jök legyenek azok a hírek, miket meg kell hallgatnia.

Es dolgozott érte lankadatlan szorgalommal, becsületes igyekvéssel, atya renoméját féltő erélyvel s minden ujjab sikeritől fokozott boldog büszkeséggel. Mikor az íróasztalnál elfáradva, pár órai ihenőre ágyába bujt, nyugodtan mosolyogva aludt, mint a gondatlan gyermek, kinek minden baja még a bábuival való vesződélnél tart. Reggel frissen, derűsen, új életkedvvel kezdett bele a háztartás gondjaiba, mik mindennap egy kis inkvizíciónak vetették alá táradatlan esze-cskéjét, hogy a követelődző, zsarnokoskodó nagy gyermek minden vágya hajszálalig kielégítve legyen.

E talentos leány sokoldalú elfoglaltsága közepette ráért arra, hogy pompás toalettjeinek maga legyen a művésze, gondja volt rá, hogy finom ujjacskaival remekelt gyönyörű kézzimunkák halmoztak zágas lakását.

Mindenre volt ideje, amit munkának nevez-

A honvédkerületek.

Már évekkkel ezelőtt szó esett róla s most ismét szárnyra kapott a hír, hogy a honvédség szervezetében nagy változás készül. Nagy változás, még pedig magyar szempontból, a vidéki városok szempontjából pedig határozottan káros változás. E híradás szerint a honvédkerületi parancsnokságokat oly városokba teszik át, a hol közöshadseregbeli hadtestparancsnokság van. Erre azért volna szükség, mert a honvédség háboru esetén a hadseregnek kiegészítő része s így kívánatos, hogy a kerületi parancsnokságok a hadtestparancsnokságokkal egy állomáson székelyenek, a mi pedig meglehetősen indokolatlan álláspont, mert a közös hadsereg és honvédség között szervezeti külön álló szervezet; de nem is lehet, mert noha békében bármely fegyvervagy csapatnembeli katoná a belbéké és rend fenntartására van hivatva, — a mennyiben ezt a körülmények kívánják: háborúban a honvédség tisztait a haza védelmére szervezetelt s köztörvényeink szerint a közös hadsereg támogatására az ország határain kívül csakis veszély idején, indokolt körülmények között a király, mint legfelsőbb hadúr külön parancsára lép fegyverbe. Ez a körülmény pedig a honvédség és a közös hadsereg parancsnokságainak állomás-közösségét nem teszi szükségessé.

Az újabb terv szerint a budapesti, kassai, pozsonyi és zábrábi kerületi parancsnokságok megmaradnak régi állomáshelyükön, míg a szegedi, székesfejevári és kolozsvári máshová kerül. Hír szerint a csendőrküldési parancsnokságokat is hasonló módon osztják be, sőt még a vasúti üzletvezetőségeket is.

Sajnos, e híresztelések éppen nem légből kapottak. Igaz az a dolog, hogy a legmagyarabb városokat akarják megfosztani a honvédkerületi parancsnokságoktól s hogy ezeket a parancsnokságokat, mint alárendelt szervezeteket be akarják osztani a közös hadsereg hadtestparancsnokságaiba. Sérelem ez közjogi tekintetből, de egyáltalán anyagi szempontból is, a mennyiben legma-

gyarabb városainkat, köztük Székesfejevárt is meg akarják fosztani a honvéd-állománytól s az ezzel kapcsolatos anyagi haszontól.

Kár így letépni a magyar lelkeről a vele egybeforrott honvédséget s ezt városunk sem engedheti. Szeged, Kolozsvár közgyűlésen, népgyűlésen tiltakozik ezen tervbe vett intézkedések ellen, nekünk még inkább érdekünk, hogy ezt megtegyük. Feliratot kell intézni az országgyűléshez, meg kell mozgatni minden fát, hogy ez a csapás elháríttassék. Fiáth Pál báró főispánt, Havranek József polgármestert, de még Zicly Jenő gróf orsz. gyűl. képviselőt kérjük fel e helyen is, hogy a legkomolyabb lépéseket mielőbb megtegyék, mert értesülésünk szerint ez az új beosztási tervet foglalkoztatni fogja az ősszel összeülő országgyűlést is. Azt hisszük, hogy a honvédségnek önálló magyar jellegre nézve a pártok között nem lehet véleménykülönbség s így joggal remélhetjük, hogy ez a közjogi sérelem a magyar nemzeten súlyosabb s az ország belbékéjére erősen kiható következmények nélkül rajtunk meg nem eshetik.

UJDONSÁGOK.

A szövetkezetek és a politika. A Dunántúli kivándorlási kongresszus élénk eszmecserét kelt az országban mindenütt. Az egészséges, tisztító szellő jól esik a fullasztó tikkadás után. Nagyon természetes, hogy a felfogások rémítőn különbözők: agráriusok és liberálisok homlokegyenest ellenkezőleg vélekednek. Itt közlünk egy részletet egy vezércikkből, a melyet a helybeli liberalizmus egyik oszlopa kürtöl világgá s a mely mulatságos voltánál megérdemli, hogy ne csak mi, de mások is okuljanak rajta. A vezércikk második felében így beszél:

Van azonban egy sokkal komolyabb háttere a szövetkezetek pártolásának a programmba vétel kimondásakor: a politikai háttér, és ennek van is azután bőven magja. Én, legalább a látszat szerint, itt veszem észre a dolog hűbnerét. Mert ha figyelemmel kísérjük a történeteket, mit látunk csak. A délvideki kivándorlási kongresszus határozati javaslatának két pontja így szól:

1. Mondja ki a kongresszus, hogy a kivándorlási mozgalom tapasztalására szükségesnek látja első

sorban közösenként fogyasztási szövetkezeteknek a létesítését, mivel azok méltányos versenyt kelte megadják a kis embert az áru-zsora minden vállfájától és megvédik őket a szatócsok üzelmivel szemben.

2. Mondja ki továbbá a kongresszus, hogy szükségesnek tartja a gabona és termény értékesítő s feldolgozó szövetkezetek, nemkülönben az ipari termelő szövetkezetek létesítését, mivel ezek megvédik a kisembert a kizsákmányolás ellen és biztosítják megélhetését.

Mit is mond e két pont! Egyrészt súlyos meggyanúsítást a kereskedőknek, másrészt egy erősen agrár-izű propagandát. Már most az Országos Magyar Gazdasági Egyesület — mely akarva, nem akarva megelégedezik arról, hogy a kivándorlási kérdést a sajtó, különösen a vidéken évek óta állandóan felszínen tartja és kinevezi magát a puskapor felfedezőjének — az ország különböző részein tartott kivándorlási kongresszusokon ugyane szövetkezetek támogatását programmba véte, így Miskolcon, most meg Siófokon, majd meg a Pozsonyban tartandó országos kongresszuson is, ez által azután az agrár pártnak úgy, mint a néppártnak egy erős politikai eszközt, a mit fegyverül is használhatnak, szerez a keze ügyébe.

Mondom, a látszat mutatja ezt és szívesen meggyőződnek most az egyszer, hogy a látszat csal. Mi győzne meg az ellenkezőről? Vétessék föl a programmba a szövetkezetek támogatása, ám azon határvonalakkal körülvéve, a melyek a valódi értelemben vett szövetkezést határolják. Ezek pedig: 1) a szövetkezetek igazgatásában, vezetésében ne vehessen részt sem a pap, sem a jegyző, épügy nem a bíró, vagy a község előjárósága; 2) árusíthasson a fogyasztási szövetkezet csak azoknak, a kik annak tagjai. E határvonalak azután kizárják a rejtejt háttérét.

A politikai vonatkozásnak fontosságára pedig azért fektetek oly sulyt e kérdésben, mert a néppárt kezét látom a sötét háttérben közreműködni, hogy az agrár-pártnak azután propagandát csinálva, esetleg — ha idején észre nem veszik a csalafintaságot — veszélyeztesse, megbolygassa a szabadelvű-párt egységét.

Ez ellen kell minden liberális embernek küzdeni. Kezére kell nézni a néppártnak, egy örízetlenül hagyott hely elég neki az aknamunka megkezdéséhez.

Dr. Lurja Aladár.

Hát először is ez egy mulatságos tohavobu, a melyen sokat lehet elmélkedni, de igazában annál kevesebbet megérteni. Másodsor pedig bizonyos, hogy a liberalizmusról még soha, világéletében le nem szedték egy a keresztvázat. Mit is mond? Azt, hogy a néppárti kezét látja a határozati javaslat sötét háttérben (hogy ez

tek, csak szeretni nem ért rá. Vagy tán elfelejtkezett a szerelemről? — ki tudja?

Csak mikor a tábla legfiatalabb bírāja megkérte kezét, győződött meg róla, hogy neki szeretni nem szabad. Atyja oly kétségbeesett tiltakozással, olyan halálra vált ijedséggel kosarazta ki, hogy az szegény megdöbbenve mérlegelte büneinek nagyságát, mit e leányhoz való közeledésével elkövetett.

A leány pedig megtanulta, hogy ő az atyja életének szilárd oszlopa, nélküle rommá válik minden. Élt az önző nagy gyermeknek, a becsület, komoly munkának s nem merete keresni a lelkének felét, ki a szerelem boldogságával megismertesse...

IV. Juszina.

Bohó, gondatlan, édes leány volt, a kit a szigorú, zord élet megkedveltetésére, megédesítésére alkot a Mindenható. Ha ilyenek nem volnának, még elviselhetlenebb volna az élet; ezeknek kacagása, csókja, ölelése könnyebbé teszi mindazt, a mi nehéz. Mert ezeknél a mosoly is kacagás, majd csengő, csilingelő, mint az ezüst csengettyű, majd hízogó, turbékoló, bűgő, mint a gerlicé.

Finom, hajlékony alak volt, edzett, erős izmokkal. Rugalmas a teste, mint a gummilabda, puha, fehér a husa, mint a labdarózsa. Fénytelen, világosbarna haja volt és nedves, fénylő, kék szeme, kicsi ajka, mint a vérről festett virág, apró fogai, mint a csiszolt gyöngyszemek. Friss, eleven, üde szépség, olyan elpusztíthatlan egészség-gel, annyi pazar bájjal, hogy még a harminc éven

tel is megőrizi a tizenhét éves kor gyermekes, hamvas üdeségét.

Csak szerelemre volt teremtve. Szeretett mindig és sohasem csaldódt. Ha egyik elment, jött a másik. A szerelem maradt, csupán a figurák változtak. Ha valamelyikre ráunt, felcserélte másikkal, ki az udvarlást újabb, ismeretlen fogásaival ismét hatni tudott reá. És az ilyen felcserélt imádók, meg egyik oldalán a holdvilágnál sóhajtoztak s a hatás kedvéért öngyilkossággal fenyegetődztek, addig a másik oldalán már találtak vizsgálatást.

Egy pillanatig sem busult egész életében, mert ez hervasztja, tépi a szépséget, pusztítja a bajakat. Soha sem dolgozott semmi hasznosat. A dologhoz nem értett s kedve sem volt hozzá. Ez nem hagyott volna időt a szépség ápolására, a gyorsan változó szívbéli ügyekre.

Egész életét, minden idejét, gondolatát, érzését a szerelem töltötte be. Még ki sem hült az egyik iránt, már halálisan szerette a másikat; de ha közben egy harmadik, ennél kissé tán külső is meghódolt, szívének viaszlapjára ennek a képe vésődött. Ugy bánt udvarlóival, mint a láb-beteg gyermek a játékszerekkel, ki egyre-másra dobálja félre őket, mert egy pillanat eltelik velök s minduntalan valami újert, változatosert könyörög.

Hevesen lobbanó vérenek szerelmi lángjával ölelte körül azt a soha nem látott minden élvezetet fenékgig irtott, agglégynek indult férfit, kinek jöttét százszázalékos híre előzte meg. A rokonok avval a szándékkal hozták a leány udvarába, hogy ha sikerül, férjét adnak benne a leányának. Százszázalékos tetejébe megengedheti magának azt a nagy úri passziót, hogy egy köny-

nyelmű, szép leányt tegyen a feleségévé. A többi az ő dolga, a fő, hogy fejkötő alá kerüljön mielőbb ez a féktelen leány.

A számítás bevágott. A férfinak megtetszett a finoman cizellált kis ékszer. És a soha ki nem elégíthető gourmand mohóságával kapott a csillogó, helyes kis préca után.

A leány elkabult és sietve bontakozott ki egy mellbajos, sápadt fű szenvedélyes öleléséből, hogy pillanatok múlva örökre egyetlen emberhez láncolja magát. És véletlenül olyan erősen, halálosan biztosan taposott chevreaux-lakk cipős lábcsakájával a zokogó, fehérarcu fiu hű szívére, hogy megszűnt oktanal dobogása, meghalt, a mint az erős marok közt megfójtott kicsi madár.

De ez nem zavarta egy percig sem későbbi emlékeit. Pedig voltak, kiknek szívökbé markolt a fényes nászalkomán a szegény fiu halálhíre, mely éppen akkor érkezett meg, mikor mámorban uszva, boldogan, hangosan kacagva olvasták, hogy féjfélájban, a rengeteg sürgöny közül éppen a sáppadt gyerek egyszerű, hű szavait...

A finálé persze ez: hogy a szép asszony csakhamar ráunt az örökre egyforma, kopaszodó férjére. Sajna, ezt már nem dobhatta oly könnyedén félre, mint egy eltáncolt báliruhát. Szabadságának gátja, bilincse volt a szent eskü, meg három mosolygó arcu, tiszta szemű gyermek.

No de miért van a modern házasság? — Megjelentek a leánykori fess udvarlók, ezeknek csatlósaként az újabb, fess daliák. És férjürem maga lett az udvari udvarló-szállító.

Cimnek és foglalkozásnak ez is szép és megható!

Szabó Ilona.

ennyiben politika? — még nem értem, de hát legyen az ő bölcsesége szerint). És mit is akar az a néppárt? :

Szükségek a fogyasztási szövetkezetek, mert azok méltányos versenyt kelte megóvják a kis embert az áru-úzsorától s megvédik a szatcsok üzemével szemben. Továbbá szükségsek a gabona és terményértékesítő s feldolgozó szövetkezetek, mert megvédik a kisembert a kizsákmányolás ellen és biztosítják a megélhetését.

Ez a néppárti program. Igaza van, mi néppártiak is folyton ezt vallottuk programunkban és az életben. Vajjon nem tetőtől-talpig becsületet párt az, a melynek ilyen emberes programja van? Nem kell kalapot emelni az előtt az ember előtt, a ki ily igazán szereti embertársait?

De ha a néppárt ezt vallja s ellene minden liberális embernek küzdenie kell, világosan következik, hogy a liberálisoknak az ellenkező a programjuk. Tehát az övéké az áru-úzsora, az üzelmek, a kizsákmányolás. Milyen szép ez így bokréttában! Ilyen megennivalón még nem leplezték le egyhamar a liberalizmust és ilyen igazságos elfogulatlan kritikát rólunk néppártiakról már régesrég nem mondtak. No képzelm, fonják is már a babért ezért a szép igazmondásért s ha mást nem, de a szubvenciót bizonyosan fölemlik 50 százalékkal.

És aztán milyen csokolnálónan kedves a kis hamis, a mikor megköveteli, hogy se a pap, se a jegyző, de meg a községi előjáróság se legyen részt a szövetkezetek vezetésében. Persze hogy ne! (sőt még a főispán se) Szeretnénk tudni, hogy mi köze lehet egy papnak, jegyzőnek, vagy a község egész előjáróságának ahhoz, ha az áru-úzsora, szatcsok üzemel, no meg a kizsákmányolás Amerikába üzi a népet? Sőt törvényt kell hozni, be kell csukni a sötét börtönbe minden papot, jegyzőt és községi előjárót, ha ilyen gonoszságokon török a fejüket. A szövetkezetek természetes fejei a falusi Jakabok, Manók és Mórícok. No ez csak természetes, ha már egyszer jót akarunk?!

Aranytollat és dupla szubvenciót az ilyen bácsiknak no meg egy kis abroncsot a fejükre, hogy szét ne vesse tudomány, meg a magyar nép jóvoltáért való törődés a koponyájukat.

És még csodálkozik valaki, ha mi néppártiak vagyunk, hogy a néppártot becsületet pártunk tartjuk és küzdünk a liberalizmus és az ő programja ellen. Apaga!

— **A jólétonság anyaga.** Az adakozásban majdnem kimeríthetetlen Zichy Nándorné grófné ismét két újabb ajándékkal gazdagította a dunadonyi templomot. Az egyik ajándék volt két bronzból készült igen szép ótágu, többféle alakba irányítható, domborművekkel díszített gyertyatartó, a másik pedig egy igen finom fehér selyemből készült s hosszú bronzrudacsán alkalmazott velum volt a kített legméltóságosabb Ol-társiszség elfödésére. A velum közepét élénk színekben ragyogó Jézus Szive díszíti, amit Marie Hermine francia nevelőnő festett. Az igen praktikus két gyertyatartó, a mely több csavár után a legváltozatosabb helyzetekbe hozható, Oberbauer Alajos egyházi szerek kereskedéséből Budapesten került ki és szent Péter és Pál napján először használtattott.

— **Személyi hírek.** Réé István főkapitány hat heti szabadságra Fonyódra utazott. A rendőrfőkapitányi hivatal vezetését Simon Sándor alkapitány vette át. — Dr. Bierbauer Viktor t. főorvos négy hétre Radegundba ment, helyettese dr. Árókay Antal t. főorvos, ker. orvos. — Heinrich Lajos megyei tisztí ügyész négy heti szabadságidejét Erdélyben tölti. Távollétében helyettese dr. Schlamadinger Jenő t. tisztí ügyész.

— **Előleplelés.** Jól megérdemelt kitüntetés érte Gödl Károly helybeli déli vasuti műhelymérnököt, a midőn az üzlet-igazgatóság főmérnöké léptette elő. Városunk közönsége az előléptetést örömmel veszi tudomásul s mi is őszintén gratulálunk.

— **Estköz.** Ágotay Béla székesfővárosi iskolai igazgató a helybeli székesegyházban ma d. e. 12 órák vezette oltárhoz Birkó János helybeli lakos szép műveltségű, kedves leányát, Margitot. Háznagyok voltak a menyasszony részéről: Havranek József kir. tanácsos, polgármester és Láng Ernő brassói gyár-igazgató; a vőlegény részéről: Ágotay Lajos budapesti felső iparrajziskolai igazgató és Havranek Lajos szobrász. Az egyházi szertartást fényes nászslakoma követte, mely után az ifjú pár a d. u. 6 órákkor induló vonattal Budapestre utazott.

— **Papnövendékek felvétele.** Dr. Városey Gyula megyés püspök tegnap d. e. a székesegyházi káptalan tagjainak jelenlétében a theologiai intézetben, illetőleg a főgymnáziumba a következőket vette fel: Debrézényi Miklóst és Fojtán Józsefet a theologia I. évrére; Preininger Ödönt és Keller Jánost a főgymnázium VII-ik osztályára. Összesen heten jelentkeztek.

— **Az Oltáregyesület** szent miséje jövő vasárnap azaz július 6-án délelőtt 10 órákora szemináriumi templomban fog bemutatni a Mindenhatóknak.

— **A megismételt érettségi.** A temesvári főreáliskolai Iskolatársak Egyesülete, mint az Arad és Vidéke írja, vasárnap tartotta évi közgyűlését. Az érdekes közgyűlést kitűnően fűszerezte az intézet igazgatójának, Laky Mátvás dr.-nak az a humoros ötlete, hogy a 25 év előtti matura jegyzőkönyvével jelenjen meg, a következő szavakkal fordult a diszterem padsorában ülő deresedő férfiakhoz:

— Domine Péch Béla (egyébként műszaki tanácsos a földművelésügyi miniszteriumban) halljuk feleletét a jegyzőkönyvben fölirt kérdésekre.

— Péch Béla ur elért a tréfát, tisztességgel felugrik és feleletre készül.

— Domine, tud-e valamit az érzelmes regényről és Kármánról?

— Az érzelmes regénnyel volt bajom akkor is, azután is, de már túl vagyok rajta.

— Nagyon jó! A Niebelung-énekről zengjen valamit!

— Tudok róla valamit, de jobban én sem tudnám megcsinálni.

— Nagyon jó! Ismeri-e domine a szódát és mit tud róla?

— Nagyon jól ismerem, szóda-bikarbóna alakjában gyakran használnom is kell.

— Nagyon jó! Ismeri-e a mákot, Domine?

— Sok szép mákvirággal találkoztam az életben, a latin nevét gyermekkoromból megjegyeztem: *papa-ur*; egyébként a mákos csokit nagyon szeretem.

— Nagyon jó!

Igy folyt le a megismételt érettségi vizsgálat huszötöd év óta. A deresedő urak ugyancsak bámultak hajdani tudományukon, valamennyien pedig kitűnően mulattak a humoros feleleten, melyet egyik-másik adott, vagy a mikor kétségbeesve törölvén homlokát, azzal mentette magát, hogy akkor nem volt jelen az előadás, mikor azt előadták!

— **Letört virág.** A gondviselés mindenható akarata folyton ismét egy virágszál hullatta le szirmait. Erhardt Mariska ifjú életének 18-ik évében a szűz hazába kültözött. A kellemetlen idő dacára is megjelent tegnap a gyászhalál az ismerősök s résztvevők sokasága, hogy megszűzák a mélyen sujtott család bánatát. Adjon a jószágos Isten örök nyugodalmat a kedves halottnak.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó barátok és ismerősök, kik Istenben boldogult Mariskának ravatalára koszorút helyeztek, a temetésen kocsijukat rendelkezésünkre bocsájtották, illetve a temetési szertartásnál jelen voltak s ezáltal mély fájdalomunkban vigaszt nyújtottak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket. Székesfejervár 1902. július 3-án. Ösv. Erhardt Edéné és családja.

— **Tárnoki közbiztonság.** Tárnoki tudósítónk a következő betörésekről ad hírt: F. hó 1-én virradóra egy rablóbanda eredménytelen munkássága foglalkoztatta Tárnok község lakosságát. Először a postát akarták kirabolni. A rablók rosszul lehettek tájékozva, mert először az utcára szóló vakablak faredőnyét szakították le s csak miután észrevették, hogy e helyen be nem

hatolhatnak, kisérelték meg a ház hátulsó része felől a betörést. Felfeszítették a beszegett kertajtót a hol a kamra lakatját verték le s az onnan elvitt baltával egy szobaablakot feszítették ki. Ezt is azonban hiába tették, mert az ablakon át egy üres szobába jutottak. Ekkor érték csak a postahivatal helyiségéhez. Betörték egy ablakot s beuyomták a spalet-táblát. A z'rejre felébredt a postamesterné férje, Stefkovits Gyula s odaszólt feleségének:

— Hallod Erzsike, a hivatalszobában valami roboanás történt!

Az asszony kiugrott az ágyból, a hivatalos helyiséghez vezető üvegajtóhoz szaladt s rémülten látta, hogy a szobában világosság van. Ugyanekkor azonban a betörők is észrevették, hogy tettük többé nem titok, menekülni voltak kénytelenek. A lopott baltát a helyszínen hagyták.

A postáról Goldstein Vilmos vegyeskereskedőhöz mentek az éjjeli látogatók. Feltörték a vassal fedett boltajtót s a mint benyitottak, az ajtók közé helyeztek két üveg pálinka volt az árulójuk. Az egyik üveg ugyanis eltörtött s a csörömpölésre figyelmes lett a bolthelyiség mellett álló Goldstein Karolin s egy rokonleány. Az alig 17 éves Karolin két szobán keresztül a boltba siet, gyufát gyújt s amint a második gyufa világossága fényt vet a boltra, az ajtónál két kéz mozgását veszi észre, elkialítja magát:

— Rabulnak!

A házbéliek felébrednek, a rablók menekülnek, persze itt is eredmény nélkül.

Ezenkívül még a kasznárnál, továbbá Posz-

mik János ottani lakosnál is megkísérelték a betörést, de munkájukat sohasem koronázta siker.

— **Meghívó.** Báró Fiáth Pál ur ő méltósága védnöksége alatt álló székesfejervári „Polgári dal-kör“ 1902. július 13-án Péthén, táncsal egybekötött dal-hangversenyt rendez. A kirándulásra d. u. fél 3 órákor külön vonat indul, mely éjjel 12 órákor jön Péthérről vissza. — Utazási költség oda-vissza második osztályon 1 kor. 60 fill., harmadik osztályon 1 kor. — Beléptidj: személy-jegy 1 kor., családjegy 2 kor. — A hangverseny kezdete d. u. 6 órákor. — Kéretik a t. c. közönség, hogy a kik ezen délutáni külön vonattal óhajtanak indulni, azok ebbeli szándékukat az elnökségnél („Oththon“ kávéház) kitett ivon aláírni, illetve postán tudatni sziveskedjenek. — A dalversenyyel egybekötve a székesfejervári Kerékpár-Egyesület kerékpárversenyt rendez; a versenyben résztvenni óhajtok szándékukat f. hó 10-ig Ungvári Béla urnál (Kossuth-utca) jelentésk be. — Kedvezőtlen idő esetén a dal-hangverseny a jövő vasárnap fog megtartatni. — Tisztelettel a Polgári Dalkör.

— **Keresd az asszonyt!** Seregélyesen f. hó 1-én Czifra Jánosné avval üdvözölte Tóth Józsefnét, hogy letolvajozta s egyéb szép titulusokkal illette, mert állítólag ő lopta el három csirkéjét. A szőharc csakhamar letelepedéssé fajult s az asszonyok harcát a két férj is folytatta s annyira mentek a hadakozásban, hogy Czifra revolvért vett elő s Tóthra lőtt, de nem talált. Az ügy a bíróság elé kerül.

— **Kiábrándult öngyilkosjelöl.** Id. Pokó Sándor bicskei lakos meglehetősen előrehaladott korban akarta elhímeti önmagától, hogy nem minden öregember vén ember s feleségül vett egy fiatal asszonykát. Alig mult azonban el néhány nap, Pokó szomorodott szívvel konstaltta, hogy a családi élet az ő számára már nem termi meg a boldogság virrágját. Nap-nap után zajosabb lett a családi fészkek, a perpatvar napirenden volt, a mi annyira elkésesítette másodikvirágzásában Pokót, hogy nekiszaladt a bicskei tónak. Nyakig gázolt a jó friss vízben s e közben annyira kiábrándult, hogy fűtyörészve sétált ki a partra.

— **Elkobzott sertésuhus.** Harsányi József hentes állatorvosi vizsgálat nélkül akart húst mérni. Pauner állatorvos a piacon megvizsgálta a húst s annyira undoritonak találta, hogy elkoboztatta. Harsányi ezen stíkljéért megkapja méltó büntetését.

— **Mulatság.** Az Egyenlőség asztaltársaság vasárnap este pompásan sikerült mulatságot rendezett rendes helyiségében, Szűts István Zöldfa-utcai, jönevü vendégfőjében. Szinte meglepő az az érdeklődés, a mely ezt az alig 1 ár hónapos társaságot fogadta s ámbár a fővállői mulatság s egyéb mulatságok sokakat másfelé vonzottak,

az Egyenlőség mulatsága várakozáson felül sikerült, a mi mindenestre csak annak életrevalóságát bizonyítja. Azok a szegény iskolás gyermekek, a kik az egyesület jövőtől majd jó meleg ruháskákat kapnak, bizonyára hálával gondolnak azokra, a kik a kellemes a jótékonyág nemes cselekedeteivel egyesítik. — Jelen voltak:

Asszonyok: Ambach Ferencné, Aschenbrenner Ferencné, Bognár Béláné, Bognár Józsefné, Éles Lajosné, Fábrián Istvánné, Göde Mihályné (Adony), Glück Mórné, Illés Józsefné, Kirnbauer Józsefné, Kirnbauer Lajosné (Budapest), Kern Péterné, Kokály Lajosné, Kirchner Antalné, Kovács Miklósné (Budapest), Langmár Jánosné, Özv. Mahler Józsefné, Nikolsburger Sándorné, Neszier Edéné (Bécs), Pintér Józsefné, Özv. Reiznauer Agostonné, Schmölzt Gusztávné, Szabó Józsefné, Tujner Istvánné, Ifj. Tuzel Józsefné, Tehel Béláné, Vinciczay Györgyné, Varga Istvánné, Wagner Edéné.

Lányok: Aschenbrenner Erzsike, Bartusek Mariska, Benyó Juliska (Moór), Bartusek Amália, Bartusek Juliska, Dröscher Mariska, Fábrián Teruska, Fábrián Mariska, Kovács Karolin (Budapest), Kokály Etelka, Kirnbauer Erzsike, Kern Annuska, Lödy Mariska, Mahler Juliska, Mahler Margit, Nikolsburger Sarolta, Névry Erzsike, Neszier Emma (Bécs), Pintér Mariska, Reiznauer Emilia, Somogyi Erzsike (Budapest), Somogyi Mariska (Budapest), Tóth Katica, Tujner Mariska, Tehel Katica, Vinciczay Erzsike, Vinciczay Mariska, Vincizai Róza.

Felülizettek: Dr. Városey Gyula 10 kor., Bilkei Ferenc 6 kor., Szűts Lajos 4 kor., Krencz Ignác 3 kor., Streit Ferenc 2 kor., Rosenberg Sándor 1 kor. 30 fill., Chay Antal, Ditmár József, Dornis István, Langmár István és N. N. 1 kor. 20 fill. — 1 kor. 20 fill., Ambach Ferenc, Baró Gudenusz Ervin, Dr. Klauz György, Langraf Gábor, Pintér Ferenc, Tamás Vilmos 1—1 kor., Fábrián Ferenc és Fröschl János 80—80 fill., Bognár József, Gáspár Sándor, Illés József, Kasó Ferenc, Kálóczi Gyula, Kern Péter, Kokály Lajos, Langmár József, N. N., N. N., N. N., Pintér János és Tehel Béla 60—60 fill., N. N. 50 fillér, Benyó Lajos, Kirchner Antal, Kovács Adolf, Löwinger Jenő, Nikolsberger Sándor, N. N. és Tujner Ferenc 40—40 fill., Grács István, Heilmann Sándor, Juhász Péter, Langmár György, N. N., N. N., N. N., Piros István, Smolár András és Szendler József 20—20 fill., mely adományokért az asztaltársaság elnöksége mond köszönetet.

— **Talált tárgyak.** A Felső Kereskedelmi Iskola nagy kertjének mulatságán egy ezüst fogantyus botot találtak. Igazolt tulajdonosa a Felső Kereskedelmi Iskola épületében átveheti. — Ugyancsak a jelzett mulatságon egy női mellűt és egy fésűt is találtak, melyeket Pete János, a Kölcsonös népszerűző egyesület főpénztárosánál lehet átvenni.

— **Hadgyakorlatok.** A 2. sz. honvéd lovasdandár július hó 8- és 10-ike között megénkben szabaddgyakorlatokat végez. Július hó 5-én egy-egy osztály előreláthatólag Martonvásárra, Baracsára és Kajászó-Szent-Péterre fog érkezni, július hó 8-án pedig egy-egy század Agárdra, Újfalura és Bikola majorra fog vonulni. Július hó 9-én az egész dandár 800 lovas Seregélyesen fog éjelezni, honnan július 10-én Sár-Kereszturra indul, a hol július hó 20-ig fog laktáborozni.

— **A Balaton-Aligai fürdő** kiváló gond és nagy körültekintéssel, tulajdonosa, Tóth Ede b. főkapitány birtokos által egyik legkellemesebb balatonparti fürdővé alakítottatott át. Tiszta, önzendő, enyhe, egyenleges tóparti levegőjével, léptenyomon buzogó kristálytiszta, élvezhető forrásával és a mi a fő, közelségével (vasuton 45 perc), nekünk székesfejváriaknak valóságos „Isten áldása.”

Gyönyörű fekvése, fákkal védett sétaterei, balatoni hidegfürdői, csinosan és célszerűen épített, kényelemmel berendezett vendéglője jó konyhával, kitűnő italokkal és mérsékelt árakkal. Figyelmessé kiszolgálás, a vendéglőtulajdonos: *Noudk* Jenő szakképzettsége elég biztosíték arra nézve, hogy mi portengerben uszó fejérváriak kirándulásaink alkalmával mindent megtaláljunk e kies helyen, hogy igényeink minden tekintetben kielégíthetnek.

Vasut-állomás: Balaton-Aliga közvetlen a fürdő-telep mellett, mérsékelt menettéri jegyek oda és vissza I. oszt. 4 k. 20 f., II. osztályon 2 k. 80 f., III. I. k. 80 f., a gyorsvonaton kívül minden vonat megáll.

Villatellkek olcsó áron eladóak s értekezni ez ügyben Tóth Ede fürdőtulajdonosnál Balaton-Főkapitányon, Karl István nagykereskedőnél Székesfejváron és Novák Jenő fürdőtelep kezelőnél Balaton-Aligán.

— **Az iparos ifjak önképzőköriének** június 29-én tartott mulatságán felülizetni sziveskedtek: Dr. Kecán Livius 3 koronát, özv. Takács Józsefné, Rostási Szabó Rezső 2—2 koronát, Meleg Sándorné, Kiss István, Kovács Adolf 1—1 koronát, Sziber N. 80 fillért, Oláh János, N. N., Simon Istvánné, Szubin Antal, Sróder Antalné, Eizler György 40—40 fillért, N. N., N. N., Knitelhoffer Ferenc, Fislí Gyula 20—20 fillért. A felülizetésekkért köszönetet mond az *elnökség*.

— **A déli vasut nyári forgalma.** A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság budapest-csáktornyahatárszéli vonalán Lepsény állomás és Balaton-Világos megállóhely között fekvő Balaton-Aliga forgalmi kitérő f. év július hó 1-én bezárólag szeptember hó végéig személyek-, utipodgyász és kutyák szállítására meg fog nyitni és ott a naponta közlekedő 205, 206, 209. és 210. sz. személyvonatok, a június hó 20-tól szeptember hó 10-ig terjedő időben naponta közlekedő 211. és 212. sz. személyvonatok és a július hó 1-től augusztus hó 31-ig ünnep- és vasárnapokon közlekedő 211. és 212. sz. személyvonatok és a július hó 1-től augusztus hó 31-ig ünnep- és vasárnapokon közlekedő 213. és 214. sz. személyvonatok az utasok be- illetve kiszállása céljából feltételeesen meg fognak állni. A Budapest dv. és Budapest-Kelenföld állomásokról, továbbá Székesfejvárról állomásról Balaton-Aligára utazók részére a folyó évi fürdőévd tartalmazta alatt Siófokig, illetve Balaton-Világosig szőlő fürdő-évd menettéri jegyek lesznek kiszolgáltatva.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Érdeklődő. Helyben. Csodálatos dolog, hogy egy kávéházi kasszírón eseteily érdeklődést kelt. Véleményünk ebben az ügyben nyilvánítottuk lapunk legutóbbi számában; a kinek nem inge, ne vegye magára. Annnyit azonban az illető felkérésére kijelentünk, hogy a hozzánk intézett levél aláírója nem *Sternthal* Emanuel, az üzlet volt főpincére. Arról a bizonyos laprészeletről, illetve kefe-levonatról véleményt nem mondunk, mert történt legyen bármily célzattal, a közelebbi okok és körülmények ismerete nélkül első tekintetre a dolognak nagyon is hirlapiró revolverszaga van annál is inkább, mert a kised la-pocska mai számában holmi „néhány előkelő ur” által tett rendőrségi feljelentésről beszél, pedig, miként illetékes helyről értesültünk, ebből egy árva szó sem igaz. A hirlapírás eme módja önmagán hordja ítéletét, mi nem foglalkozunk vele, mert sok dologtól megundorodik az ember.

L. István. Helyben. Zoltikáról írt verseit a közlendők közé soroztuk. Legközelebb napvilágot lát. Csak előre!

Iskola-utca 10. szám alatt egy négy szobás földszintes lakás és az emeleten egy külön bejárású szoba augusztus 1-re kiadó!

11671/1902.

Pályázati hirdetés.

Székesfejvárvár szab. kir. város kegyurasága alatt álló belvárosi plebániánál s templomnál nyugdíjazás folytán üresedésbe jött kántori állásra, mely a város tanácsa által élethosszig tartó hatályú választás útján fog betölteni, pályázatot hirdetek s felhivom azokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy keresztelevelük, erkölcsi bizonyítványuk-, zenei iskolázottságukat s eddig volt alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket ezen város tanácsi iktató hivatalánál, 1902. évi július hó 25-ének délután 5 órájáig, írásban adják be.

Ezen állás természete megkívánja, hogy a pályázó a róm. kath. egyházi zenében és szertartásokban, orgona kezelésben, éneklésben jártas, kifogástalan erkölcsi- és társadalmi előéletű, róm. kath. vallású férfi legyen.

Az állással járó illetmények a következők: Nyolczszáz korona, nyugdíj-jogosultsággal összekötött évi fizetés a városi házpénztárból; temetéseknel teljesített kántori teendők után az 1864. évi szeptember 26-án kelt 314 sz. közgyűlési határozat alapján járó díjak és pedig egész conductussal történő temetésért gyászmisével együtt a maga és négy énekes részére, — karének nélkül — 21 kor. 20 fillér; fél conductussal történő temetésért a maga és egy énekes részére 7 kor. 20 fillér; közönséges nagytemetésért 2 korona; kis temetésért 1 korona 20 fillér; esetleg megkívánt bucsuztatásért minden énekelte versszak után 20 fill. ezen kívül az egyházmegyei határozata alapján alkalmi énekes gyász miséknél, ugy szintén a magánosok vagy társulatok által kívánt énekes miséknél teljesített kántori teendőkért egyenkint 2 korona díj s az orgona taposó díjazására 40 fillér. — Tájékoztásul megjegyzem, hogy az alapítványi misék kántordíja ez idő szerint körülbelül 100 korona évenként

Kötelelességei a következők:

Tartozik vasár- és ünnepnapokon az első mise és a 7 órai ünnepélyes plebános mise alatt orgonálni s a hiveknek vezetéseül előénekelni, ha pedig a 7 órai mise zenés, tartozik orgonálni és énekelni; tartozik a vasár- és ünnepnapon, a szombati és más — alkalmi létániak alatt orgonálni, énekelni illetve a hivek énekeit vezetni; köteles a szokásos körmenetek és ily természetű isten tiszteletek alkalmával, nem különben a városi iskolák tanulóinak miséjén előénekelni. — Különösen hangsúlyozom, hogy a kántor ezen teendői teljesítésénél a belvárosi plebános rendelkezése alatt áll. A város tulajdonában levő kórtákat s zene kellékeket állása elfoglalásakor felelős őrizetre leltár mellett átvenni köteles.

Végül megkívánom, hogy a pályázók az általam kitűzendő határidőben jelenjenek meg a céltól, hogy a plebánia templomban orgonálási-, énekelési képességüket, zenei iskolázottságukat s hanganyagukat bemutassák.

Székesfejvárvárott, 1902. június 23-án.

Havranek József, s. k.
polgármester.